

ARGUMENTUM.

Aliquot indicia omnibus delictis communia hic recensentur & explicantur, quæ quoque in casu deficientium indiciorum specialium attendenda sunt.

EXEGESIS.

ANte omnia videndum est Judici, quid in unoquoque delicto sit singulare, nam pro varia delictorum qualitate etiam indicia eorum variationem recipere solent. Quoniam verò indicia quædam sunt generalia, quædam verò specialia, considerare Judex tenetur, annon specialia quædam extent indicia, quæ ad torturam faciant; illa siquidem sunt potentiora generalibus, adeoque præferenda: deficientibus autem hisce, tum demum ad generalia recurrendum erit; Illa autem in hoc articulo numerantur septem: I. *Qualitas personæ*, In qua duo conjungit Imperator. (1) *Vitæ genus*, quod talis persona sequitur. Ut si diffamatus sit homo vilis, qui à delicto, cujus infimulatur, non videtur abhorrere. Quantumvis Monticellus in *repetitorum Testium. Verbo VILIS vers. 3. col. 2.* Judicis arbitrio vult committere, quinam propriè dicatur vilis persona: Attamen vilis persona quadrupliciter considerari potest. (a) *Ratione Originis*, ut qui ex abjectis & vilibus seu levis sortis hominibus sunt procreati; cujusmodi sunt, qui civitatis expertes catervatim de loco in locum proficiscuntur; vel qui in civitatibus quidem nascuntur, ab infimâ tamen face vulgi originem trahunt, uti liberi lictorum, carnificum & similibum. (b) *Ratione officii*, sicuti qui à legibus improbatum vitæ genus sequuntur, quemadmodum faciunt, qui in scena artem joculariam exercent ad acquirendam pecuniam. (c) *ratione turpis admissi*, utpote, qui tale quid commiserunt, ob quod infamiam sibi contraxerunt: uti falsarii, perjuri, aut ob libellum famosum damnati, & qui aliàs per sententiam honoris & dignitatis jacturam passi sunt. (d) *ratione inhonestæ vitæ*, ut qui inhonestum vitæ genus sectantur, & vel meretriciam artem exercent, vel etiam lenonum munus sustinent. Quales homines pro vilibus personis haberi certum est. Qui enim à vilibus parentibus procreantur, viliter etiam educantur, & malis moribus à primis

mis